

PFAS in mijn tuin

Hoeveel PFAS heb ik in mijn (moes)tuin? Hoeveel komt er terecht in de door mij geteelde groenten en fruit? Kan ik (blijven) eten uit mijn eigen tuin? Op die vragen is na uitgebreid onderzoek een antwoord.

We weten steeds meer over PFAS en wat dit betekent voor uw gezondheid. Sinds de zomer van 2021 hebben de gemeenten Dordrecht, Molenlanden, Papendrecht en Sliedrecht een onderzoek laten uitvoeren in verschillende moestuinen rondom Chemours. 26 soorten groenten en fruit uit moestuinen zijn met de nieuwste technieken onderzocht op PFOA, GenX en 16 andere PFAS-stoffen. Het RIVM kan u daarom nieuwe adviezen geven.

Nieuwe adviezen

De meeste moestuineneigenaren kunnen groenten en fruit blijven eten, zoals ze gewend zijn. De gehalten aan PFAS zijn in de meeste tuinen laag, waardoor er maar weinig in het groenten en fruit terecht komt. Het eten uit de eigen tuin kan het hele jaar door.

Helaas is dit niet overal het geval. Bij enkele moestuinen in gemeente Sliedrecht bevatten de tuinen veel PFAS. Het RIVM adviseert daar om helemaal geen groenten en fruit uit de tuin te eten. In een gebied eromheen zijn de gehalten PFAS ook hoger, maar blijft de door RIVM berekende inname wel onder de gezondheidsdeskundige waarde (de norm van het RIVM). Dit betekent dat u daar gewoon gewassen uit de tuin kunt blijven eten. Wel is het advies om dit niet hele jaar door te doen. Wissel ook af en toe af met groenten en fruit uit de supermarkt.

Adviezen in kaart

[KAARTJE]

Op de kaart staan de gebieden waar onderzoek is gedaan. Met de kleuren groen, oranje en rood staat aangegeven welk advies geldt voor de moestuineneigenaren.

- Rood (binnen de rode stippellijn): eet geen groenten en fruit uit de tuin. Dit geldt ook voor de kas.
- Oranje (binnen de oranje stippellijn en buiten de rode stippellijn): u kunt groenten en fruit uit de tuin eten, maar wissel dit af met groenten en fruit uit de winkel.
- Groen (buiten de rode – en oranje stippellijn): u kunt groenten en fruit uit de tuin eten.

Het onderzoek

Gewasmonsters uit moestuinen

Er zijn 1500 monsters van groenten en fruit uit 20 moestuinen genomen in de gemeenten Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden. Ook zijn er monsters genomen uit twee tuinen in de gemeente Hoeksche Waard.

De twee tuinen in de Hoeksche Waard liggen ver van de fabriek en niet in de windrichting. Daarom zijn deze tuinen als vergelijking gebruikt. Ook wel referentietuin genoemd. De uitstoot vanuit de fabriek in Dordrecht heeft geen invloed en we gaan er daarom van uit, dat deze tuin ongeveer dezelfde hoeveelheid PFAS bevat als alle tuinen in het hele gebied.

De tuinen in de vier andere gemeenten zijn zo uitgekozen, omdat zij op verschillende afstanden liggen van de fabriek. Zo meten we of de afstand vanaf de fabriek invloed heeft op de PFOA en GenX in het gewas. Daarnaast zijn het grote tuinen, zodat de onderzoekers genoeg monsters konden nemen.

Metten van de hoeveelheid PFAS en het berekenen van de maximale inname voor mensen

Het laboratorium van de Wageningen Food Safety and Research (WFSR) heeft de hoeveelheid PFOA, GenX, en 15 andere PFAS-stoffen gemeten in de monsters. Hiervoor zijn de nieuwste meettechnieken gebruikt, waardoor zij ook hele lage hoeveelheden konden meten.

Het RIVM heeft de metingen van WFSR omgerekend naar de hoeveelheid PFAS die mensen binnen kunnen krijgen als zij het hele jaar groenten en fruit uit de moestuin eten. Het RIVM gebruikt daarvoor onder andere de voedselconsumptiepeiling. Die geeft aan hoeveel voedsel personen in Nederlanden eten.

Grond en wateronderzoek in moestuinen volgt

Ingenieursbureau Arcadis heeft in de moestuinen uit het onderzoek ook monsters genomen van grond en water uit de sloot, regentonnen en grondwater. Deze zijn ook geanalyseerd op PFAS. Als dit onderzoek is afgerond kunnen we een advies geven over het gebruik van de moestuin. Het rapport van Arcadis wordt verwacht in oktober.

RIVM-rapport

[Bekijk het rapport 'Risicobeoordeling van PFAS in moestuingewassen uit moestuinen in de gemeenten Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden' van het RIVM.](#)

Veelgestelde vragen en antwoorden

Bekijk [het overzicht met veelgestelde vragen en antwoorden](#). Hierin leest u meer over het onderzoek en de resultaten.